

Cântându-l pe Blaga

Carmen CĂRNECI CAVASSI

Cântând pe Blaga și-a intitulat **Christian Alexandru Petrescu** spectacolul muzical-poetic pe care l-a prezentat împreună cu **VOX7CAM** (alcătuit din Cecilia Bucerzan, Magdalena Faur, Claudia Deleanu, Florin Liviu Ofițeru, Cristian Bogdan Popa, Iustinian Zetea) în seara zilei de marți, 16 februarie, în cadrul stagiunii realizate de Muzeul Național "George Enescu". Programul a cuprins o selecție de șapte madrigale (din cele scrise în perioada anilor 80) pe câteva poeme de Lucian Blaga ce se circumscriu ariei pastelului modern. Și compozitorul Christian Al. Petrescu are o **manieră de pastelist: directă** (ilustrativă față de propunerea textului: peisaj, viața fascinantă a plantelor și a animalelor/insectelor, moment meditativ în mijlocul naturii ș.a.) și **discretă** (estompează participarea sa sinceră la trăirea textului poetic prin stilizări/lucrând asupra lui și încorsetându-l în structuri după o logică muzicală, alta decât cea a citirii/recitării).

Bine plasat după primele patru madrigale scrise pentru grupul de soliști, atipicul (prin vocabular componistic, dar și amploare) **madrigal-solo** al seriei – **Noapte de mai** – etalează și astăzi, la o distanță de 25 de ani de prima cântare, o inventivitate sonoră și vocală de o prospețime care impresionează (mai și descrețește frunțile...), în timp ce Christian Al. Petrescu demonstrează, acum chiar mai bine ca atunci, o dezinhibare și o plăcere a *jocului interpretării* demne de un actor din *commedia dell'arte*.

Tot spre repere istorice, dar mai apropiate - *Sequenza* pentru voce solo de Luciano Berio - mă trimite cu gândul virtuozitatea de tip instrumental aplicată vocii, care aici este și solistă, și acompaniament, și ecou acustic, și mediu sonor natural. Contra-tenorul sare sprinten de la vocea de cap la cea de piept, cântă ornamentat folcloric sau cu emisii căutate, hăulește, vorbește (întrerupt), gesticulează, imită (sugerează) instrumente sau "zgomote ale nopții" etc. în baza unei stăpâniri aparte nu doar a vocii, dar și a...partiturii (pentru că, în pofida aparenței de improvizație de tip Dadaist aplicată unui text poetic de ținută clasică, lucrarea este fixată pe portativ printr-un sistem de semne reproductibil de

orice alt interpret curajos). Totalul acestor "înregistrări fragmentate în noaptea de mai" reușește să creeze, cu mijloace deloc tradiționale (și de o certă prospețime pentru scena românească în 1985), un anume feeric natural - propus, în formulări personal stilizate, chiar de poet.

În fapt, toate madrigalele cântate cu eleganță și vădită familiarizare cu partitura de către **Grupul de soliști VOX7CAM*** au avut această notă comună – atmosfera feerică, ludică sau vag nostalgică exprimată deja în tiluri : *Suflete prund de păcate* (polifonie complexă, dar transparentă), *Focuri de primăvar* (ison și cantabilitate luminoasă), *Cărăbușul de aramă* (vivace, onomatopeic, alternând cu comentariul stilizat), *Răsunet în noapte* (doiniri senine, dar și cromatizări...nocturne), *Inima pădurii* (cu jocuri de cuvinte – "miră-te, dezmiră-te" – și ritmuri repetitive, pulsatile), *Curți albastre deasupra senin* (de un ton elegiac moderat). Ele sunt o rafinată contribuție contemporană la *tradiția madrigalului* renescentist – cu începuturile sale omofone, repede părăsite pentru dinamismul polifoniei... cu îndrăzneala lui Adrian Willaert de a compune madrigale polifonice la cinci(!) voci, cu primele madrigale cromatice ale lui Cyprian de Rore, lăsate apoi mult în urmă de experimentele lui Carlo Gesualdo...

De la cele două **Cărți cu madrigaluri** apărute anul trecut la Editura Muzicală, în care Christian A. Petrescu mărturisește că "*a recurs la o serie de "ajustări" în sensul simplificării, atât a complexității (complicațiilor) polifonice, cât și a notației, care a fost transformată într-una cu "boabe", în scopul unei mai largi deschideri și pentru a "speria" mai puțin dirijorii de cor(...)"* m-am gândit la **cărțile de madrigale** ale lui Claudio Monteverdi, în care creșterea expresivității, a elementului emoțional anunța neregularitățile, libertățile Barocului...Și atunci, ca și acum, inteligibilitatea textului avea de suferit, îngrădită fiind de traseele liniilor melodice în suprapuneri din ce în ce mai dense... și totuși, o fascinație dincolo de acest neajuns (compensabil de exemplu prin recitarea poemelor înainte de a fi cântate, cum s-a întâmplat în acest spectacol...) emană din jocul măiestrit al vocilor, creând o peisagistică sonoră spiritualizată, în consonanță(sic!) cu... cromatisme stilistice din versurile lui Blaga.

*Am o reținere față de numele acestui valoros grup vocal: acest "algorithm" este poate criptic sau descriptiv, dar sigur este greu de reținut și chiar de redat. Încă n-ar fi târziu să fie simplificat sau, "în spiritul **Noptii de mai**", metamorfozat...